

Brief aan Theo Francken, Staatssecretaris voor Asiel en Migratie

Herent, 20 maart 2017

Geachte heer Staatssecretaris,

Herent voert al vele jaren een gastvrij beleid voor nieuwe inwoners. Daarbij gaat er speciale aandacht naar het onthaal en de begeleiding van asielzoekers en vluchtelingen.

Als werkgroep vluchtelingen van de Gemeentelijke Raad Ontwikkelings-samenwerking Herent zetten wij ons hier graag mee voor in. Daarom werken wij als vrijwilligersgroep actief samen met het Lokaal Opvanginitiatief van het Sociaal Huis.

Verschillende groepen van vrijwilligers

- organiseren informatie-initiatieven om de bevolking te sensibiliseren
- zetten solidariteitsacties op om steun te geven aan humanitaire acties
- staan asielzoekers en vluchtelingen bij als peter/meter of buddy om hen te helpen op administratief, sociaal en praktisch vlak
- geven pre-school Nederlands
- zoeken mee naar woningen voor erkende vluchtelingen
- stimuleren de plaatselijke sociale, culturele en sportieve organisaties om 'vreemdelingen' de kans te geven zich te integreren in onze gemeenschap
- geven adviezen en ontwikkelen concrete vormen van samenwerking met het bestuur van onze gemeente en van het OCMW om gastvrijheid daadwerkelijk te realiseren.

Wij stellen vast dat u een daadkrachtig beleid voert. Wij appreciëren dat u binnen de EU de lidstaten aanspoort om solidair de inspanningen te verdelen.

Wij krijgen echter meer en meer de indruk dat u in uw maatregelen het asielbeleid steeds restrictiever opvat en in woordgebruik asielzoekers en vluchtelingen vaak een negatieve stempel geeft.

Wij beseffen als plaatselijk netwerk van verenigingen en organisaties dat wij niet veel invloed hebben op hogere beleidsniveaus. Daarom willen wij ons inschakelen in grotere verbanden, en ondersteunen wij de reactie van de Migratiecoalitie (op 01 02 2016) op uw beleidsnota, sluiten wij ons aan bij de brief van de woordvoester van Vluchtelingenwerk Vlaanderen (25-01-2017) en het standpunt van 11.11.11 (7 maart 2017) over veilige toegang.

Wij hebben inwoners en organisaties van Herent uitgenodigd om de Verklaring van Langemark te ondertekenen (verklaring gelanceerd op 6/11/2016 op de Vredeswake van Langemark¹). In deze verklaring wordt opgeroepen om werk te maken van een cultuur van ontmoeting als gelijkwaardige mensen en van een

¹ <http://vredeswakeslangemark.be/verklaring-van-langemark/>

draagvlak voor dialoog en diversiteit, om migranten en vluchtelingen met concrete daden van solidariteit te verwelkomen en om te werken aan een gastvrije en vreedevolle samenleving. 25 Herentse organisaties schaarden zich achter deze verklaring.

Toch willen wij ons ook rechtstreeks tot u als Staatssecretaris, bevoegd voor asiel en migratie, richten om onze bekommernissen vanuit het plaatselijke werken aan een gastvrije samenleving over te maken. Wij verwachten van u een ondersteunend humaan beleid, en dat missen we soms.

Wij willen in het bijzonder uw aandacht vragen 1° voor een grotere gastvrijheid, 2° voor respect voor de wettelijkheid en voor transparantie van het beleid en 3° voor maatschappelijke beeldvorming over en empathie voor mensen op de vlucht. Dat zal het leren samenleven in respect met anderen zeer bevorderen. Wij spreken u daarop aan als democraat, vader en pedagoog.

1. In twitterberichten, openbare uitspraken en in toespraken, onder meer op de nieuwjaarsreceptie van NV-A in onze gemeente op 20 januari, verklaarde u dat de asielcrisis onder controle is. Het probleem is niet langer de toestroom, maar de terugkeer. 'Hoe krijgen wij ze weg?' U meet het succes van uw asielbeleid af aan de daling van het aantal asielzoekers en erkende vluchtelingen in ons land, en aan de stijging van het aantal vrijwillige en gedwongen terugkeerders, terwijl nog vele duizenden vluchtelingen in mensonwaardige omstandigheden vastzitten in kampen in Italië en Griekenland en in de buurlanden van landen in oorlog. Moeten wij ons dan geen zorgen maken om de mensen die we niet zien, maar die toch in nood zijn en hulp nodig hebben?

U zet stevig in op terugkeer, zelfs van families met kinderen die al lang hier verblijven, en verhoogt daarom het aantal gesloten centra. Beloftes inzake hervestiging worden maar traag en gedeeltelijk gerealiseerd. Relocatie wordt amper uitgevoerd en wordt opnieuw ingeperkt. In Europa worden grenzen opgetrokken en muren gebouwd om de eigen welvaart af te schermen. Met de EU-deal met Turkije als model worden landen in Afrika en het Midden-Oosten onder druk gezet om grenzen te sluiten en migratie tegen te gaan, soms zelfs met geld bedoeld voor ontwikkelingssamenwerking. Grote humanitaire organisaties en mensenrechtenorganisaties hebben deze deal al beoordeeld als illegaal, inhumain en niet effectief.

Ons land en Europa pakken regelmatig uit met respect voor Westerse humane waarden als democratie en mensenrechten. België en andere Europese landen zullen maar echt respect voor humane waarden tonen als zij in de feiten bijdragen aan een solidaire en democratische samenleving. België is in staat tot eerlijkere en ambitieuzere inspanningen en tot **grotere gastvrijheid** voor mensen op de vlucht en in nood. Behoort deze waarde ook niet tot het erfgoed en identiteit van de *Vlaamse democraten*?

Wij lezen in commentaren van uw administratie dat u wel degelijk mensen in nood probeert te helpen, maar waarom bent u daar niet openlijk trots op? "Yesss, weer mensenlevens gered!" Een groot aantal inwoners van ons land wil

meewerken aan een vreedzame en gastvrije samenleving. Maar we missen uw appreciatie voor het werk van vrijwilligers en een warme oproep om deze samenwerking te realiseren.

Ook wij vinden als ontwikkelingsorganisatie dat de wortels van oorlog, armoede, onrecht en discriminatie aangepakt moeten worden in de landen zelf. Maar dat vereist coherenter ontwikkelingsamenwerking en gaat zeker niet samen met afwending of vermindering van de financiële middelen ervoor. Smokkelroutes en mensenhandel tegengaan met in hoofdzaak militaire bescherming van grenzen, biedt geen echte oplossing. Een geloofwaardig en legaal toegangs- en asielbeleid voor mensen die bescherming nodig hebben, een duidelijk en ruimer beleid rond humanitaire visa, meer legale toegangskanalen voor arbeidsmigratie zijn voor ons noodzakelijke prioriteiten in het beleid van Europa en van ons land.

2. In de media zijn er elke dag wel berichten en commentaren over de asielprocedures en over de opvangregels. Wij ondervinden dat ook professionelen, maatschappelijk werkers, advocaten en administratieve krachten hierdoor overdonderd worden. Men weet soms niet meer welke beleidsregel nog geldig is en welke alweer gewijzigd werd.

U gaat er prat op dat u de randen van de **wettelijkheid** opzoekt om zo weinig mogelijk mensen toe te laten.

Als plaatselijke vrijwilligers is het voor ons zeer moeilijk om het beleid van ons land en van de EU te volgen. Er is een duidelijk tekort aan **transparantie**. Ingrijpende maatregelen zoals het tijdelijk maken van de vluchtelingenstatus en de subsidiaire bescherming, het invoeren van de preregistratie, de verstrenging van de vreemdelingenwetgeving en de specifieke maatregelen voor terugwijzing zijn zeer snel doorgevoerd, zonder veel publiek debat.

Gebrek aan openheid en informatie ondervinden wij ook in concrete dossiers, wanneer wij bijvoorbeeld gezinnen willen ondersteunen om zich te herenigen. Het is voor de betrokkenen een martelgang vol angst, verdriet en onzekerheid. Wij hopen dat u als *vader* met **empathie** het persoonlijke leed blijft zien achter anonieme statistieken van instroom en uitstroom.

3. U bent negatief naar media die kritisch berichten. Zij zouden eenzijdig informeren en "activisten" geworden zijn. Nochtans staat en valt de democratie met een diverse en vrije pers die het beleid niet naar de mond praat. Gelukkig heeft activisme voor ons allerm minst een negatieve bijklank. Onze gewezen burgemeester, Willy Kuijpers, was een activist die zich voor de vrijheid van meningsuiting liet vastketenen aan de hekkens van het Kremlin. En hoeveel activisme is er in ons land niet nodig geweest om te komen tot gelijkwaardigheid voor alle inwoners, onafhankelijk van de taalgroep, de beroepsgroep of de religie waartoe ze behoren?

U valt beroepsgroepen aan zoals rechters en advocaten die het opnemen voor de verdediging van mensenrechten. Soms noemt u asielzoekers en vluchtelingen in één adem met criminelen en terroristen. Bij de sluiting van opvangcentra worden asielzoekers soms verplaatst naar andere steden of naar het andere taalgebied en moeten inburgering en taalverwerving helemaal opnieuw begonnen worden.

Wij begrijpen dat u zich als minister bij beperkende maatregelen gesteund voelt door een deel van de bevolking in ons land. Mensen zijn bang voor een massale toestroom, terwijl het in de feiten slechts om een fractie van de vluchtelingen gaat in Europa. Wij betreuren dat ongenueanceerde uitspraken die angst juist aanwakkeren en dat daardoor de mogelijkheden voor acceptatie en integratie verminderen.

Als gewezen *jeugdleider* en als *pedagoog* kunt u mensen aanspreken op hun mogelijkheden voor groei en verandering. U kunt angst voor het vreemde en gevoelens van onzekerheid helpen verwerken en kanaliseren naar openheid en solidariteit, in plaats van ze aan te wakkeren. U kunt het **leren samenleven in respect met anderen** uit verschillende culturen faciliteren en bemoedigen. Dat kunt u doen door de bevolking duidelijk te maken dat Europa en ons land niet 'overspoeld' worden met vluchtelingen maar dat het merendeel van de vluchtelingen in het Zuiden blijft. U kunt meer waardering tonen voor personen, groepen en organisaties die zich daadwerkelijk inzetten voor asielzoekers en vluchtelingen en die hen beschouwen als hun medeburgers en die soms moeten oproeien tegen verouderde wereldbeelden. Criminaliteit en terrorisme moeten inderdaad bestreden worden, maar u kunt genuanceerder spreken over mensen op de vlucht.

Een gastvrije samenleving mogelijk maken vergt ook meer investeringen in preventieve en vroege traumaverwerking, taalonderricht en inburgering, sociale huisvesting, en toeleiding naar tewerkstelling. Dat zijn niet uw bevoegdheden, maar als regeringslid kunt u daarbij een stimulerende rol spelen.

Met het federale beleid kunt u het plaatselijk werken aan een gastvrije samenleving ondersteunen, maar het ook moeizamer maken.

Wij hopen dat u kiest voor de positieve ondersteuning, en dat u dat toont in beleid en taalgebruik.

Met vriendelijke groet,

namens de Werkgroep Vluchtelingen Herent van de GROSHerent

An Crivits, Leni Creuwels, Lut Deschamps, Margriet Van Gilse, Yvette Van Mallegem, Jan Engelen, Koen Neyens, Marcel de Prins, Tuur Van Empten, Walter Vandenbempt.